

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt. Félévre
2 frt. Negyedévre 1 frt.
Egy szám ára 10 kr.

Hirdetmények:

3 hasábos petitsor egyszer
9 kr, többszöri hirdetésnél
7 kr. Bélyegdíj 30 kr.

Nyilt-tér petit sora 12 kr.

ZALAMEGYE

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A lap

szellemi és anyagi részét
illető közlemények a szer-
kesztőséghez küldendők.

Bérmertetlen leveleket csak
ismert kezektől fogadunk el.

Kéziratokat nem küldünk
vissza.

A „Zalamegyei gazdasági egyesület“, a „Zala-eggerszegi ügyvédi kamara“, a megyei községi- és körjegyzők, a „kanizsai és novai járási községi és körjegyzők egylete“-nek hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap.

Téli esték.

Maholnap itt vannak a téli hosszú esték. Megöli az embert az unalom, amint mondani szokták. Hát még azt az embert, akinek nappal sincs mit tennie. Élete egyhangúságát nem élénkíti egyéb változatosság, mint az, hogy nappal a nap sűgara, este a gyertya fénye világít neki.

Mit csinál az ember a hosszú téli esteiken? Hát bizony mi magyarok, akár vagyunk rokonságban a törökkel, akár nem, jobbra csak olyan törökmulatsággal szoktuk agyonütni az időt. Keresztbe tett lábakkal a kályha köré húzódunk s nézünk egymás szemébe, s ha van sok jóbarát és jó bor a pincében, ezek még megeléknítik a lomhaságot, megmegszáll néha ilyenkor a remény s emlékezet, felidézük emlékezetünkben a letűnt boldogabb időket s gondolunk „merészet és nagyot“ a jövőre is, de csak képzeletünkkel, nem az ész okosságával. Majd rajta lesznek gyermekeink és unokáink, hogy azt az időt megteremtsék ők magok. Valahogyan azért csak elbeszélgetjük, elkártyáztatjuk, elpipálgatjuk az estéket. Ez az öreges multság a mult idők multsága.

Egy másik csoportja a társadalomnak a mozgékonyabbak csoportja. Ezek sem a multra nem emlékeznek, sem a jövőre nem gondolnak, nem pipálnak, nem kártyáznak, annál többet beszélnek, de semmit sem mondanak. Ez a jelenidő tere-feréje.

A jövőt képviselik azok az ifjak, akik kikent hajjal mennek a bálba. Ezek már nem is beszélgetnek. A jövőt is csak álmukban látják.

Ime, így töltjük el a hosszú téli estéket.

De hogy ki ne felejtsem, van még egy társaság, ahol mind a három réteg egyenlően megjelenhetik. Rendezünk hangversenyeket, felolvasásokat. Eljön ide a diskuráló öregség, a tere-ferés középkor s a hallgató ifjuság. Kigyúlnak a hatalmas csillárok. Bódító illatár özönl be a nagy termet. A társaság papja, a felolvasó, fekete kabátban és fehér kesztyűben diadalmas mosolylyal adja elő tudományát, melyet az értelmes öregség — sajnálatra — nem hall, a hallgató ifjuság nem ért s mely alatt a többi nagyobb rész számlálgatja, hány tollú van a szom-

szédja kalapján. Végén a gratulációk özöne árasztja el a szegény felolvasót.

Hát így töltjük be a hosszú téli estéket: ürességgel és hazugsággal. Többnyire. Mert igazságtalankok volnánk, ha mindenüvé és mindenkorra alkalmaznók az itéletet.

Mennyire más itéletet lehetne alkotni arról a társaságról, legyen az kiskörű vagy nagykörű, amelyikbe nem azért megy az ember, hogy feszes magatartásával imponáljon hogy szomszédjának a nyakravalókötését tanulmányozza, hogy a jelen nem levőt hátmegett lehurrogassa s kopómódra szimatolja, hol van még valami hulladéka a szószátyárkodásnak, — hanem a melyikbe azért megy az ember, hogy gondolatot közöljön és új gondolatot nyerjen, hogy — ha szükség — szunnyadó érzését felkeltse, ha szükség szenvedélyét fegyelmezze, eszméjét sokasítsa; hogy a társadalmi szokásokról és közérkölcsekről ítélkezzék, hogy talán olykor-olykor szóba hozza a művészetet, vagy az irodalmat is...

Igen, a gondolatmenetben rájöttem az irodalomra is, s itt alkalmasnak találom egy kis megállapodást, mert erről a demokratikus művésztől mindenki előtt lehet beszélni, mindenki bírja a kulcsot ennek a szülő művészetnek a megértéséhez, nem úgy mint a néma festészet, szobrászat és zeneművészetnél, melyeknek kulcsa csak egyesek birtokában van s akiknél ez nincs, nem sokkal volna különb előttük az ilyen művésztől beszélni, mint a vaknak a színekről, vagy bizonyítani, hogy megvirradt. Az a republikanus hatalmas művészet, melynek irodalom a neve, talált utat mindenkinek az agyához és a szívéhez, mert egyetlen feltétele van csupán: az abc megtanulása, ez pedig nem privilegiumos, hanem közös készséges tehetsége az embernek.

S demokratikus természete miatt azért nem alsóbbrendű művészet a többinél. Szelidíti a vad erkölcsöket, nemesíti az érzést s egyesek és népek gondolatába világot gyújt.

Ezt így elgondolva, bizony könnyen feltámadhat bennünk az az óhaj, hogy családosszejteteinkben, kisebb-nagyobb társaságokban avagy bármely szórapoztató időtöltéseink között többször lehetne tárgyunk

az irodalom. Többször társalognánk a költőkkel. Hátha ezek a jelen nem levő szellemek felfrissenek sokszor unalmas, sokszor blazírt multságunkat.

Vessünk csak egy kis figyelmet. Milyen ritkán látjuk egy-egy magyar költőnek a könyvét előkelő s egyebekkel pompázó házakban! Hát még mennyivel ritkábban tapasztaljuk, hogy szóba is hoznak őket, hogy úgy szólva belevonják a társalgásba *Petőfit*, *Aranyt* vagy *Vörösmartyt*. Pedig milyen háládatos társalgók ezek! Semmitörőnek látszó csevegéseik is aranybányák a mi szegény eszmevilágunkhoz és megromlott izlésünkhöz képest. Mindenkinek tudnak valami jót és szépet mondani. Elpajzánkodnak a kis elemista gyerekekkel, dévajkoda enyelegnek a fiatalokkal s történetet beszélnek *régi dicsőségről* a férfunak. Mesélnek a koldusfi- s királyleányról, felsorolják az igazság győzedelmeit, s néha ökölbe szoritott kézzel riasztanak vissza a romlottságtól...

Talán csak nem épen ezért az utóbbi „udvarképtelenségökért“ kerüljük társaságukat.

Egy nagy ember azt mondta, hogy olvassunk el mindennap legalább egy jó költeményt s mindennap jobbak, nemesebbek leszünk egy-egy fokkal. De ha csak egy parányival is. Fiainkban ez megkésztéreződik, talán meghatványozódik. Ugy kell lenni, mert magyar költőknek a szózatja magyar kebelben termő talajra kell hogy találjon. S én azt hiszem, hogy ha mi az erénynek emez ászkétáit, a költőket gyakran olvassuk, jó szellemök bennünk meggyökerezve rajtuk keresztül kihajt fiainkban és gyümölcsöt terem unokáinkban. Olyan jó gyümölcsöt, melyet a korrupciónak annyi fajta férge nem fog rágni.

Olvassassuk hát legalább az unalmas hosszú téli esteiken ezeket a magyar költőket.

Borbély György.

A gyermekszereket nevében!

Nemzetközi gyermekvédő-kongresszus lesz a jövő év szeptember havában Budapesten.

Édes hazánk vendégei lesznek a világ emberbarátai és tudósai, a kik eljönnek, hogy velünk a multak tapasztalait megvitatta, együttesen tanácskozzunk a módok felől, hogyan lehetne a jövő nemzedék csemetéit erőteljes szervezett, nemesen gondolkodó, munkás egyénekké nevelni

Gyengéden támaszkodunk egymásra, midőn kilépünk csónakunkból, s letelepedtünk egy közeli árnyas helyre.

A nő arcomról csüggedést olvashatott le, miért is így szolt: Kedvesem! Én akartam, hogy ez úgy legyen! E vidéken csak ketten élünk; te, a második Adám, s én, a második Éva. De ne csüggedj! Itt minden van, a mit csak szem, száj kívánhat. A szükség e helyen ismeretlen! Én szeretlek és esküszöm, hogy hűséges feleséged leszek egészen a végtelenségig; mert tudd meg, mi sohasem halunk meg!

Teljesen kikelve magamból, hallgattam e csudát jelentő szavakat, s mit tehettem volna mást?... Oda dültem kis feleségem hóféhér keblére...

Sok év mulhatott el azóta, hogy e szigetre jutottunk s ez idő alatt nem zavarta semmi boldogságunkat; éltünk gond nélkül, mint a hal a vízben.

Ó szeretett, én imádtam! Szerelmünknek záloga is volt; egy gagyogó, kedves gyermek!

Egyszer azonban minden megváltozott. Feleségem nem várt tárt karokkal, édes csókkal, mint eddig; gyermekét sem becézte annyi szeretettel, mint ez ideig.

Ugy fájt a szívem, s remegett egész valóm, szinte fáztam.

Egyszer egy szép, holdvilágos este, midőn milliárd csillag fürdött a ringó habokban, ott sétáltam a tengerpart mellett.

Elméláztam, elmerültem fájdalomamban. Kutattam, mi lehet kis feleségem elhidegülésének oka?

Közeli neszre felvettem tekintetemet; iszonyú látvány tárult elém...

Egy férfiút láttam birodalmamban, a mint bizalmasan nőm karjára támaszkodik, s készültek felszálni

A „Zalamegye“ tárcája.

Álmom.

Csakugy zuhogott ott künn a zápor, ritmikusan verdesve ablakomat.

Jó ószre hajlott már az idő, kihalt, pusztá volt a természet. A búskomolyság rányomta bélyegét mindenre, bármerre hordoztam tekintetemet.

Az eső csak szakadt tovább; csipős szél is támadt, s azzal a sok ezer összetöpörödött, fonnyadt levéllel tudja isten, hol nyargal már.

A pamlagon végig heveredve, hideg egykedvűséggel szivtam szivaromat. Edes álom kerülgette szempilláimat, mig nem csendesen elszenderegtem.

Furesa álmaim voltak. Hova mindig vissza-vissza vágyik testem-lelkem, ott voltam: a fenséges Balaton ringó hullámain...

Könnyen siklott tova a karesu sajka, kigyózdó fodrokat hagyva maga után... Ketten voltunk: egy nő és én.

A nő szép volt, mint valami mesebeli tündér.

Karesú volt, majd eltört; sugár és hajlékony volt, mint a nád. Szemei, mint a sötét éj; feketék és ragyogók, mint a gyémánt. Szénfekete, dús hajzat árnyékolta be babonásan szép fejét.

Ez a fejedelmi szépség úgy ült velem szemben, mint egy istennő.

Hallgattunk mindketten, s csakis a hullámok csobogtak körülöttünk.

Ifjú! — törte meg a csendet a nő, — mi közben mint igaz gyöngyök gördültek alá könyei — régóta vagy már álmaim elrablója; régóta követlek, mint árnyékok, s

tdod-e miért? Mert szeretlek! Igen szeretlek, mint senki mást e világon; tied leszek, vagy senki másé!

Oh, nyisd meg ajkaidat, s mondd, hogy „szeretsz“ és én rabnód leszek!...

Nagyot villámlott erre, mit hosszantartó dörgés követett. Majd az előbb enyelgő habok hevesen torlódtak egymásra, s a tornyosuló hullámok könnyedén dobálták sajkánkat.

Én megbüvölve, szóltanul bámultam e tüneményes alakot. Szerettem volna lábai elé borulni, ruhájának szegélyét csókolni; de nem volt bátorságom

— Szeress! mert szeretned kell, — tört ki végre szenvedélylyel a nő, miközben magát elibém vetette, s úgy emelte fel rám tekintetét, mint a szent keresztre Mater Doborosa.

Egész testem remegett az izgatottságtól. Magamon kívül voltam. Határtalan szerelem ébredt szívemben e csodás női alak iránt.

Szeretlek, — susogtam végre lázasan; nagyon szeretlek, bájos ismeretlen. Légy akarki, én el nem hagyalak! Megvédelek még a szellő ellen is. Szembeszállok érted a vadállatokkal!...

De ne sirj, inkább csókolj meg, s e csók legyen tanuja soha el nem muló szerelmünknek!

Alig végeztem be szavaimat, átölelt, dobogó szívem fölé hajtva klasszikus fejét, biborajka az enyémre tapadt.

Hosszasan élvezhettük boldog szerelmünk perceit, mert mire folocsódtunk a mámorból, nem láttunk körülöttünk mást, mint egy roppant víztömeget, s a föld csak ott volt, hol csónakunk, zátonyra jutva, megállott.

Gyönyörű sziget volt e föld. Hatalmas fák illatos gyümölcsei mosolyogtak reánk és fürtös akácok hűs árnyékai csalogattak bennünket, hogy pihenjünk meg alattuk az illatos füben.

feltételek mellett szerzendő be, miután a 23.542. sz. a. kelt 1895. évi közzétételben foglaltak csakis vadászati és erdészeti célból szándékolt mérgezéseknél követendő eljárásra vonatkoznak.

7. Jelen rendelet határozmányainak megszegése kihágást képez, s a mennyiben a cselekmény vagy mulasztás az 1879. évi XL. t. cikk 108. §. súlyja, illetőleg más súlyosabb büntetés súlya alá nem esik, ezen rendelet alapján 15 napig terjedhető elzárással és 100 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Hivatalos-rovat.

Mely szerint ezennel közhírré tétetik, hogy Zala-Egerszeg város képv. testület által *f. évi október hó 29-án* tartott közgyűlésben, Németh Béla volt zalaegerszegi lakos által a városnak átengedett s a zalaegerszegi 2659/sz. t. j. k. b. n. A 1371. hrsz. alatt jelzett ingatlan elfoglalása tárgyában hozott határozat az 1886. évi XXII. t. c. 113-a értelmében mai naptól számított 30 napig közzemlére, a polgármesteri hivatalban ki van téve.

Jogában áll minden városi adózó polgárnak ezen határozatot betekinteni s ellene a kitűzött határidőn belül felelkezéssel élni.

Z.-Egerszeg 1797. október 30-án

Botfy Lajos

polgármester.

Helyi, megyei és vegyes hírek.

Megyebizottsági tagok választása. Szokatlan nagy érdeklődés mellett folyt le városunkban f. hó 14-én a megyebizottsági tagok választása, amennyiben a szavazásra jogosultak fele leszavazott. A választáson elnök volt dr. Czinder István, helyettes elnök Krosz Gyula, jegyző Németh Elek; bizalmi férfiak Gombás István, Heinrich Vilmos, Nagy János és Paczonay Sándor. Délután 4 órakor a szavazás befejeztetvén, összeszámlálták a szavazatokat s 6 órakor kihirdette elnök a szavazás eredményét, mely szerint dr. Szigethy Elemér 330, Németh Elek 273, dr. Gráner Adolf 226, Fangler Mihály 180 szavazattal megyebizottsági tagoknak megválasztották. — A vármegye többi kerületében ugyancsak f. hó 14-én megtartott pótválasztások eredményét a következőkben adjuk: *a baki választó kerületben* Németh Gábor, Bonc András, id. Oszterhuber László és Schmid István; *a zala-lőröciben* Baboss Armin és Takács Lajos; *a szepetkiben* Molnár István, Horváth János, Vértessai Sándor és Szabó János; *az alsó-lendvaiban* Házy János, Klaffl Mihály, Varga Ferenc és Horváth József; *a kerka-szent-miklósiban* Rick Román, Vendl Ede és Szak József; *a palinbani* Bedő József, Viosz Ferenc, Szalóky Nándor és Bokán Péter; *a nagy-lengyeliben* Tuboly Zsigmond, Malatinszky Lajos és Strausz Sándor választották meg megyebizottsági tagokká.

Meghívó. A zalaegerszegi 1848/9-ik évi honvédek egylete újraalakulásának gyűlését f. évi nov. hó 27-én d. u. 2 órakor fogja Zala-Egerszeg megtartani. Ezen alakuló gyűlésre a Zala megyében lakó összes 1848/9-ik évi igazolt honvédek tisztelettel meghívja az elnökség.

A megyei igazoló választmány Skublics Imre bizottsági elnök elnöklése alatt f. hó 16-án ülést tartott, amelyen az október hó 28-án megtartott választásokat bírálta; a köveskálleli, monostor-apáti, csesztregi és baksi választások ellen beadott felszólalás folytán vizsgálatot rendelt el; a csabrendeki választás ellen beadott felszólalás elutasítása mellett a választást igazolta; a zala-szent-gróthi és gelsei választásokat megsemmisítette s e két kerületben új választás elrendelését hozza a törvényhatósági bizottsági közgyűlésnél javaslatba; a nagy-lengyel választás ellen elkesztett beadott felszólalás elutasítása mellett a választást igazolta.

Főigazgatói látogatás. Dr. Spitzkó Lajos, a székesfehérvári tankerület kir. főigazgatója, f. hó 14-én a kir. kath. főgymnasium látogatása céljából Keszthelyre érkezett.

Sümegh város képviselőtestülete Kondor József városbíró elnöklése alatt rendkívüli gyűlést tartott, amelyen tudomásul vették, hogy a vármegye törvényhatósági közgyűlése a segédtanító fizetésének felemelése és a vásárjog megvétele tárgyában hozott képviselőtestületi határozatokat jóváhagyta. — A vásárjog megvételeire vonatkozó szerződés végső jóváhagyása céljából felterjesztetik a belügyminiszterhez. — A zárda ügyében a miniszteri rendeletnek megfelelőleg a pótlásokat megtették s azokhoz a vezsprémi püspök hozzájárulását kéri ki. — A bor- és husgyasztási adó bérlése fejében a város 6000 forintot ajánlott fel. — A városi köfőjtő bérbeadását 725 frtért a közgyűlés jóváhagyta. — A tüzoltó egyesület megkeresésére a képviselőtestület a működő tüzoltókat a városi közmunka és az iskoladíj fizetése alól felmentette, azonban az évi segélyt az egyesülettől megtagadta.

A virilista vármegyei bizottsági tagoknak a vármegyei igazoló választmány által egybeültetett névsora ellen f. hó 15-ig vagyis a kitűzött határnapig nyolc felszólalás adatott be. Ezeket a felszólalásokat legközelebb fogja a vármegye főispánjának elnöklése alatt a vármegyei állandó bíráló választmány tárgyalni.

Gyászír. Vettük a következő gyászjelentést: „Várbogay Bogay Pongrác kir. törvényszéki bíró és gyermekei: Leontin, Kornél és Lajos fájdalomtelt szívvel tudatják, hogy forrón szeretett neje, illetve jó anyjuk várbogay Bogay Pongrác-né szül. Strohmayr Karolin f. hó 10-én délután 1 órakor életének 49-ik, boldog házasságának 29-ik évében, hosszas és súlyos betegség után, a halotti szentségekben lett részesülés mellett az Urban elhunyt. A boldogult hült tetemei folyó hó 12-én délután 3 órakor fognak a Plebánia-utca 3 sz. házban beszenteltni és onnan a budai külvárosi közsírkerthben örök nyugalomra elhelyeztetni. Az engesztelő szent mise-áldozat f. hó 14-én

dél előtt 1/2 10 órakor fog bemutattni az Urnak a székesegyházban. Kelt Pécsen, 1898. évi november hó 10-én. Áldás és béke lengjen a drága, felejthetetlen halott hamvai fölött!”

Népies gazdasági előadások. A földmívelésügyi m. kir. miniszterium által elrendelt gazdasági népies előadás folytatás városunkban a Zalaegerszegi Gazdasági Egyesület helyiségében f. hó 22-én és 23-án lesz, mind két napon délelőtt 9–11-ig. F. hó 22-én Az okszerű talajművelésről Cakó Béla keszthelyi gazdasági tanintézet tanár, 23-án a gyümölcsfajok választása és a faültetésről Farkas Sebestyén keszthelyi gazdasági tanintézet vezetője tart előadást.

Köszönetnyilvánítás. A helybeli népkoncha céljaira: gróf Széchenyi Béla, Tarányi Ferenc úrnak 10–10 frtot, Justus Mathild, Schey Maria úrnők 5–5 frtot, Nyáry Kálmán u. (Pölske) Udvardy Ignác úrnő 3–3 frtot voltak, szívesek küldeni, mely nemes adományukért hálás köszönetet mond az elnök.

Jubileum. A esküvői állami polgári fiu-, polgári leány- s az ipariskola tantestülete f. hó 12-én ülte meg a polgári iskola tornatermében *Fálya Mihály* polgári iskolai igazgatónak Csáktornyan töltött működése 25 éves jubileumát. Úgy a tanítótestület, mint a tanuló ifjúság nevében többen üdvözölték a derek és érdemekben megözült igazgatót, aki meghatva mondott köszönetet a szíves megemlékezésért. Este a tantestület családias jellegű társasvacsorát rendezett a jubilans tiszteletére.

Egyházmegyei hír. *Vinhoffer Dezső* zalaegerszegi segédlelkész Salomvárra, *Czuppon Ferenc* salomvári segédlelkész Nagy-Lengyelbe plébánossá kinevezettek. *Németh Géza* szepetneki segédlelkész hasonló minőségben Zala-Egerszegre helyeztetett át.

Köszönetnyilvánítás. Néhaj Krizmanics Jánosné örökösei 25 frtot voltak szívesek adományozni a tüzoltó egyesületnek, melyért köszönetét fejezi ki a az elnökség.

Miniszteri elismerés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Csathó Alajos* keszthelyi állami polgári leányiskolai tanítónak buzgó szolgálatá huszonötödik évfordulója alkalmából elismerését nyilvánította.

Pénzügyi kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter *Szabó János* számgyakornokot a zalaegerszegi pénzügyi igazgatóság mellé számvevőséghez zámtisztíté, *Vince Sándor* Zala-Egerszegen lakó igazolványos katonai altisztet ideiglenes minőségű kataszteri irattárkezelő irodatiszté nevezte ki.

A tüzoltó testület zeneosztályára *Higly János* és *Tornyos Mátys* gyűjtőívén a következők adakoztak: Varga Antalné 15 kr., Borbély György főparancsnok 5 frt, Nagy György 25 kr., D. I. 20 kr., Kis István 50 kr., Horváth János 20 kr., Varga Vilmos 1 frt, W. W. 20 kr., Somogyiné 20 kr., Schuffenhanerné 30 kr., Horáček Jánosné 50 kr., N. N. 40 kr., Heincz Károly 20 kr., ifj. Heincz Károly 50 kr., Grünvald Lajos 20 kr., dr. Rosenthal Jenő 50 kr., Rosenthal Gyula 20 kr., Korányi Mór 20 kr., Derencsényi Pál 20 kr., Pinter Kálmán 10 kr., Feili Béla zene kari tag Raggendorfer 20 kr., Szalay Ferenc 10 kr., Goldfinger János 60 kr., Janzós Sándor 20 kr., Papp Alajos 50 kr., Udvardy Ignác 1 frt, Nyikita György 50 kr., Leopold Nándor 50 kr., Németh Gábor 50 frt, Sebestyén János 30 kr., N. N. 50 kr., Vörös Pálné 20 kr., Ringbauer János 20 kr., Hány Károly 20 kr., Witzendvay Mihály 30 kr., Keszeldorfer Lajos 30 kr., Saffler Mihály 50 kr., Lendly Gáborné 20 kr., Toth Ferenc zenekari tag, Lándzsik Lajos zenekari tag, Borsos József zenekari tag, Keszli Ferenc 30 kr., Körömdi Antal működtető, Nagy Pál 50 kr., Horváth Sándor 50 kr., Nagy József 20 kr., Zsuppán Gergely birtokos 40 kr., Geher Sándor 5 kr., Szekeres Antal 10 kr., Szláby Róza 20 kr., Puer József 20 frt, (Együtt 20 frt 25 kr., folytatás következik.) — *Brukner József és Németh Lajos* (második közlemény) gyűjtőívén a következők: Vörös Ferenc 50 kr., dr. Czinder István 2 frt, dr. Mangin Károly 1 frt 50 kr., Rosenberg Zsigmondné 50 kr., Eklér György 10 kr., Smelka Gábor 50 kr., N. N. 50 kr., Madló József 10 kr., N. N. 20 kr., N. N. 10 kr., Krosz István 1 frt, Remm Józsefné 50 kr., Varga György 1 frt, Péterffy Sándor 1 frt, Rechnitzer Sámuel 20 kr., dr. Fürst Béla 1 frt, N. N. 50 kr., Páskál József 1 frt, Muth Jakab 30 kr., Bukovátz József 10 kr., Kaszás Józsefné 10 kr., Schmidt József 40 kr., N. N. 10 kr., Faller József 1 frt, özv. Kleiné 10 kr., Bertalané 15 kr., Haas Miksa 20 kr., Libschütz József 20 kr., Haas Samu 20 kr., Kis János 30 kr., N. N. 20 kr., Zsilinszky Sándor 30 kr., Kovács József (Botfa) 10 kr., Óri József 20 kr., Neimann Juliska 20 kr., Szakonyi Anna 30 kr., István István 10 kr., Németh István 10 kr., Gondi Teréz 30 kr., Berkes Jánosné 30 kr., Szakonyi Károly 20 kr., Weisz Ignác 20 kr., Filos Károlyné 50 kr., Pataki Pál 50 kr., Házás Sándor 20 kr., Boszkovitz Gábor 40 kr., Valtzerdorfer Mór 20 kr., Rámlil Károly 20 kr., Hoffmann Pál 20 kr., Horváth János 20 kr., Varga Károly 20 kr., Pál Ferenc 20 kr., Feili Florián 10 kr., Bertalan Pál 10 kr., Lendvay Balázs 20 kr., Gerencsérné 20 kr., Magyar Lajos 50 kr., Miszory Kálmáné 20 kr., Schmidt Lajos 50 kr., Kummer Gyula 1 frt, Vidovics György 10 kr., Bekk Mihály 20 kr., Szókrönyös Károly 30 kr., Rozser György 15 kr., Fürst Henrik 10 kr., Németh József 10 kr., Kovács Károlyné 50 kr., Pirity Gáspár 10 kr., Trizner János 50 kr., Szommer Gyula 30 kr., Szattler Ignác 50 kr., Hollósy György 20 kr., Németh Ferencné 20 kr., Kláris Boldizsár 20 kr., Farkas József 10 kr., Eklér Sándor 50 kr., Németh József 10 kr., Jálcs Ferenc 20 kr., (Rosta József zenekari tag), Borsics Sándor 20 kr., Kondor József 50 kr., Klein Iszák 15 kr., Zsázsa Vencel 15 kr. (Együtt 28 frt 75 kr.) A pénz egyik helyi bankban kamatozik. Kérjük a további szíves adományokat.

A balatoni halászat bérbeadása. A balatoni összes halászlát jogtulajdonosokból alakult „Balatoni Halászlát Társulat” az egész Balatonon a halászlát jogát egy részvénytársaságnak 1899. január 1-től kezdve 25 évre bérbe adta. A bérösszeg az első öt évben 25.000 frt, amely

bérösszeg minden további öt éves cyclusban a bérösszeg 10%-val emelkedik úgy, hogy a haszonbérleti idő utolsó öt évében az évi bérösszeg 35.000 frt fog tenni. A részvénytársaság a halászlátot a Balatonnak fele részén ünkezesében, fele részben pedig állérletek útján fogja értékesíteni. A vállalat üzembe vételéhez százezer frt alapitoke szükséges, melynek biztosítására az alapitók ezer darab 100 frtos részvényt bocsátanak ki, melynek átvételi árfolyamát 105 frtban állapították meg. Az aláírás záro határideje 1898. december hó 8-ika. Bővebb felvilágosítást szerezhetnek az ügy iránt érdeklődők Hecht Izidornál, mint a Balatoni Halászlát Társulat meghatalmazottjánál és a részvénytársaság szervezőjénél, Siófokon.

Beíratás eredménye. A keszthelyi gazdasági tanintézetbe a f. 1898/9. tanév téli felvételi beíratások már befejeztettek. Beíratkozott: az I. ébe 34, a II-ikba 30, a III-ikba 36 s így összesen 100 hallgató.

Állategészségügyi kimutatás vármegyénk területén f. hó 13-án: *Rugabás száj- és környájás:* Vorhota 1 udv., *Sertésbész:* A.-Nemes-Apáthi 25 udv., Barabás 14 udv., Boeska 1 udv., Bottornya 5 udv., Döbréte 16 udv., Garaboncz 15 udv., Kiskomárom 4 udv., Letenye 3 udv., Milej-Egyházség 6 udv., Murakeresztur-Kollátszeg 1 udv., N.-Récsé 1 udv., Ollár 13 udv., Pusztasz.-László 15 udv., Rátka 1 udv., Rózsásszeg 11 udv., Sajtör 30 udv., Vidnyalák 1 udv., Vonyarcz-Vashegy 1 udv., Zala-Egerszeg 21 udv., összesen 19 község.

Országos vásár. A Szent Márton napjára eső országos vásárt hó 17-én tartották meg Keszthelyen. A vásár igen lanyha volt. A marha vásárbán eladtak 457 drb. szarvasmáhat és lovat.

Vetőmagvak ára. Mauthner Ödön tudósítása szerint Budapesten 100 kilogrammonként nyers árúért: Vörös here tavali 38–42 frt, idei 45–55 frt; lucerna magy r 55–60 frt, olasz 56–60 frt, francia 67–74 frt; baltacim 14–15 frt muhar 5 1/2–6 1/2 frt.

Piaczi gabona árak. Zala-Egerszeg f. hó 17-én a hivatalos feljegyzés alapján metermázsánként: buza 9 frt 60 krtól 9 frt 70 krig; rozs 7 frt 40 krtól 7 frt 60 krig; árpa 5 frt 80 krtól 6 frt 50 krig; zab 5 frt 40 krtól 5 frt 80 krig; krumpli 2 frt 20 krig.

A gazdaközönség figyelmébe ajánljuk, hogy Stadel K. örököseinek gepgyár- és vasöntődjében *Győrött* Sack- és minden rendű eke, egyes és kettős, kitűnő anyagból, szolid gyártmány, jutányos áron kapható.

Bodega üzlet rendeztetett be Zala-Egerszegen Weisz Jónas unokaöccse *fűszer és csemege üzletében*, melyben mindentele *egyházok, sajtok és egyéb csemegek*, mindentele italokkal poharankint mérsékelt árak mellett kiszolgáltattak. Egyuttal bátorodik fentnevezett cég a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy ezenütt minden féle árúit leszállított árak mellett elarusítani fogja, miről meggyőződést szerezni mindenkinek ajálhatja. Most nagy raktárt tart mindenféle *tea, rumen, de különösen Gentry* nevezett rumfelében, nemkülömben nagy bizományi raktárt mindenféle *nemzárakban*, úgy mint *lita-karókat*, többféle bámulatos *oleso izaszókat* és több más *nemzárakat* s azokat legmelegebben ajánlja.

Brázay Kálmán sósborszesze a legjobb háziszerezés, *rheuma, fog-, fej- és szemfájás ellen*, melyet leghatásosabban bizonyított *Kossuth Lajos* nagy hazánkianak Brázay Kálmánhoz intézett, 1877. nov. 30-án Collegio al Baracconában kelt levele, melyben többek között ezeket mondja: „Egy időben látásom úgy annyira megzavarodott volt, hogy szemorvoshoz voltam kénytelen folyamodni: az glaucomat emlegetett s operatio szükségéről beszélt. Nem fogadtam el tanácsát; hanem kísérletet tettem az ön sósborszeszével s a siker minden várakozásomat felülmulat. A korom golyó-forma árnyak, melyek olyan sűrűen jártak fel és alá a szemem előtt, hogy olvasnom teljesen lehetetlen volt. mindjárt pár napi használat után ritkulni kezdtek s folytatott használat mellett teljesen elmaradtak, úgy hogy most tisztán látok; sőt szemem annyira megerősödtek, hogy jó világítás mellett szükségből még szemüveg nélkül is olvashatok, dacára annak, hogy szememmel éppen nem kímélem; telescopicus és görcsövi vizsgálatokkal bibelődöm s 75 évem dacára nem tudok azon rossz szokásomról lemondani, hogy gyertyavilág mellett olvassak éjfélig is rendszeren. — Ha érzem, hogy szemem fáradni kezdenek, jól megmosom a sósborszeszszel, különösen ügyelve arra, hogy a szeszpára jól a szemembe jusson és minden rendben van. Ez csakugyan megbecsülhetetlen eredmény” stb. stb.

Pályázat iskolaszolgai állásra A zalaegerszegi m. kir. állami főgymnasiumnál egy azonnal beléltendő rendes iskolaszolgai állásra ezennel pályázat hirdtetik. Ez állásra évi 250 frt fizetés a szabályszerű előlépési joggal, természetben való lakás és nyugdíjjogosultság van egybekötve. A folyamodványok, melyekhez a illetők koráról, eddigi szolgálataikról, honosságukról és erkölcsi magaviseletükről tanuskodó bizonyítványok csatolandók, a székesfehérvári tankerületi királyi főigazgatósághoz címezve, folyó év december hó 10-ig a zalaegerszegi m. kir. állami főgymnasium igazgatóságához nyújtandó be. Azon kiszolgált altisztek, kik polgári alkalmazásra jogosító igazolvánnyal s a magyar állam területén honpolgári joggal bírnak, a magyar nyelvet beszélők, testilek alkalmas voltak az igazolják s 45 életévüket még el nem érték, az 1873. II. t. c. értelmében más folyamodók fölött előnyei bírnak. Budapestben, 1898. évi november 2-án. A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszterium.

Fényes bizonyítványt állított ki dr. Schenk Lipot es. k. egyetemi tanár a Continential-Bodega borairól azt írván, hogy e borok időülőnek rendkívül jó szolgálatokat tesznek és hogy nagyrészt e borok hatásának köszöni sikereit. Dr. Bardeleben berlini orvos elismerő hangon méltatja a Continential-Bodega borait, azt mondván, hogy minden dicséret felesleges, mert utólrhetetlen jószág minden dicséretnek felette áll. — Ugyancsak osztatlan elismerésben részesítik a Continential-Bodegát: Ziemsten dr. egyetemi tanár és müncheni á+ kórház igazgatója egy nagyobb megrendelés kíséretében. Nolte dr. titkos

egészségügyi tanácsos és udvari orvos. Berlinben, Thilemann dr. Hamburgban és Angerer dr. egyetemi tanár Münchenben, aki e borokat mind kiváló egészségfentartó- és gyógyító erejűeknek mondják. Vonatkozással a The Continental Bodega Company boraira, sziveskedjék a mai számunkban közzétett hirdetést figyelemmel kíséreni.

IRODALOM

Uj zeneművek. Kéty Gyulától, az ismert nevű dalköltőtől, ismét három új dal jelent meg. A dalkedvelő közönség kétségkívül ép oly rokonszenvvel fogja fogadni Kérynek ez újabb három dalát, mint a többi, melyeket országosra kelvelnek és dalolnak. A három dal: 1) Költözik a gólya fecske, 2) Nem szabad a menyecskékre nevetni, 3) Egy cseresnye, két cseresnye hárommegy 75 kr-ért megrendelhető Rózsavölgyi és T. cs. és kir. udvari zenemű nagykereskedésénél Budapesten, Kristófer 3 szám. Ugyanott megjelent Tarnay Alajos legújabb zeneműve, a Nász-Gavotto zongorára. Az izlésesen kiállított zenemű rendkívül dallamos, kidolgozása szubtilis és finom. Ára 1 korona 40 fillér. Chapua Eduardo-tól egy „Chitarrata” című igen fülbemászó olasz Serenadot kaptunk, műabusa hangulata melegen hat a kedélyre. Ára 1 korona. — A Rózsavölgyi és Társa cég magyar dalok és népdalok gyűjteményének IV. folyamából a 11. 12. 13. 14. szám jelent meg, mindegyik egy kedvelt magyar népdalt tartalmaz. A címek a következők: 11. Szomorúan szól a harang, 12. Hortobágyi korecsmárosné 13. Beteg vagyok fáj a szívem, 14. Titkon sírok barnakis lány. Két dal ára egy füzetben 1 korona. A felsorolt újdonságokat minden zenebarátnak melegen ajánlhatjuk.

A „Magyar Hírlap” karácsonyi ajándéka. Évek óta kelt már állandó érdeklődést, hogy mivel kedveskedik a Magyar Hírlap az ő előfizető közönségének. Amióta a Magyar Hírlap fennáll, évről-évre olyan ajándékkal lepi meg olvasóit, amelyet bátran lehet irodalmi eseménynek nevezni. Az idén a Magyar Hírlap karácsonyi albuma felül fogja mulni az eddigieket. Nemesak tartalma lesz kiválóan érdekes, hanem az illusztrációk új szépségeket fognak gazdagítani. Ezenkívül olyan hasznos része is lesz az Albumnak, hogy mindenkire nézve praktikus becsüvé válik egyszersmind. Arról nem is szólva, hogy az idén naptári rész lesz hozzá csatolva. Ezt a pompás irodalmi művet az idén úgy, mint rendszeren, ingyen, minden legkisebb díj nélkül kapják meg a Magyar Hírlap előfizetői. Előfizetések, negyedévre 3 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 20 kr., a Magyar Hírlapkiadóhivatala, Budapest, V., Honvéd utca 4 szám alá, legcélszerűbben postautalványon küldhetők.

A Magyar Könyvtár most küldi szét 65.—70. számait, melyek ismét örömdetes tanúságai annak a jó izlésnek, mely e derek vállalat szerkesztését vezeti. A sorozat élén a classicus irodalom egyik legüdébb terméke áll: Cicerónak gyönyörű művecskéje „Az öregségről”, melynek mély életbölcsészettől áthatott vigasztaló oktatásait még most is ép annyi élvezettel lehet olvasni, mint majdnem 2000 évvel ezelőtt. A könyv Fábrián Gábor régi jó fordításában jelent meg. Az ezután következő füzet az angol irodalom egyik legújabb kitünőségét, Rudyard Kiplinget mutatja be az Indiai Történetek-ben. Fordítója Mikes Lajos. Már ez elbeszélések helyszíne is — az angol India — nagyon érdekes; az ide átszármasztott európaiak életének leírása még Kiplingnek remekül festett, jellemző és virtuozitással elmondott meséi nélkül is le tudná bilincselni az olvasók figyelmét. — Az angol után egy magyar novellista következik: Kabos Ede, egyike újabb elbeszélő-iroalmunk legértelmesebb tehetéseinek, a ki ebben a füzetben is — címe „A csengeri kalapok” — a modern élet finom megfigyelőjének és a könnyed elbeszélői hang művészenek mutatja magát — Magyar tárgyú a következő füzet is: egy XVII. századbeli erdélyi történetirő, Angyal Dávid, kitűnő historikusunk szedte ki a legérdekesebb részleteket. Végül az utolsó kettős füzet nagy vívmányt jelent irodalmunk piacán: a „Magyar Könyvtár” besorozhatta olcsó füzetek közé Arany Toldi-ját. Üdvözljük e téren a „Magyar Könyvtár-t, amely ha így halad, megbecsülhetetlen szolgálatokat fog tenni nemzeti kulturánknak. — Minden szám ára 15 kr.

A „Zenélő Magyarország” zongora és hegedű zenemű folyóirat XXI. füzetét tartalmazza a következő zenemű újdonságokat: I. Három bokor saláta kis angyalom! divatos új népdalt. II. Imhof Károly „Enyelgés” című bájos szép polka capriceját. III. Meyer-Helbmond Erik „Piccola Serenata” műdalát, IV. Raff Joachim világhírű „Cavatínáját” zongorára. Ily rendkívül gazdag tartalommal jelenik meg a „Zenélő Magyarország” mindenegyes 20 kros füzeté, miért is minden zongorázó és hegedűsnek figyelmébe ajánlhatók e zenemű folyóirat havonként kétszer megjelenő 10-10 oldalas tartalmú füzetéi. Előfizetés negyedévre 1 frt s az előfizetések a „Zenélő Magyarország”, (Klökner Ede) zenemű kiadóhivatalába Bpest, VI. Csengeri utca 62 a intézendők, honnan megismerésre mutatószámok ingyen és bérmentve küldének.

Családi viszályt legtöbb esetben a háztartásra kiadott (férjek szerint) rengeteg pénz idézi elő. A most megjelent Háztartási Naplóban minden szükséglet külön rovathban van megnevezve, ennélfogva kevés fáradsággal csupán a kiadott összeg bejegyzésével módjában van minden háziasszonynak kimutatni és meggyőződni, hogy kiadásait a szükséghez képest és a megengedhető korlátokon belül eszközölte-e? Világosan látja, hogy naponként egy-egy házi szükségletre, gyógykezelésre, ruházat, szórakozás, jótékonyaságra, egy-egy gyermeknevelésre, külön-külön mennyit adott ki, ezek alapján a jövő havi kiadásait könnyebben oszthatja be. Még igen sok hasznos jegyzéklapokat tartalmaz a Háztartási Napló. Megrendelhető minden könyvkereskedésben és 1 frt előleges be-küldőjének bérmentve küldi a Háztartási Napló kiadóhivatala, M.-Szigeten. Pósfafiók 75. sz.

Az Olcsó Könyvtár új olcsóbb sorozatának 561—580. sz. füzetéi fekszenek előttünk s új bizonyosságot tesznek e vállalat jól válogatottsága, hasznossága és igazi olcsósága mellett. Norris egy nagyobb regényével: Vidál Adriánál kezdődik (561—68). Egyike ez ama műveknek, melyekben a sajátos angol humor derűjében egy rendkívül érdekes, cselekvény játszódik le. Csengery Antal kitűnő essayje, Deák Ferenc emlékezete (569—70). a nagy államférfiúnak jellemző vonásokkal megrajzolt képe. Ma, mikor nagy munkája, a kiegyezés körül oly kemény politikai harc folyik, kétszerte érdekes e magas stílű jellemrajz. Eckstein Ernőnek, a kiváló német regényírónak, regénye Aphrodite tölti be a következő hármast füzetet (571—73). Egy görög művész története ez, melynek karakterisztikus vonásokkal megrajzolt háttéré művészettörténeti becses leírás ruházta föl az érdekesítő tárgyat. Szekács József a délvidéki szerbek népköltészetéből gyűjtött össze 1836-ban egy kötetnyit, Szerb népdalok és hőregék címen (574—79), mely ma is ez új átdolgozásban igen értékes gyűjtemény. Dugonics Bátor Mária-ja (577—80) a régi magyar színpadnak egyik népszerű műsordarabja és irodalomtörténeti értéke ma is az író legjobb alkotásai közé emeli. Heinrich Gusztyát méltató bevezetése kellően tájékoztat a felől. A sorozat egy-egy száma, mint az eddig eké is 10 kr.

A „Pillangó” 42 száma illusztrációi tartalma: Az igaz ág. Önérzet, Barátok között, Szánakozás, Válás előtt, A leleményes esatlósok 3 képben, Vigasz, A becsületesség jutalma, A totalizátor, Nehéz bizonyítás, Kocavadások 4 képben, Képlet 2 képben, Természetesen, Természetes igazolvány, Bosszantó, Felhasználták az alkalmat, A jó apa, Különösen felemlítendő Galagonya Márton, népmeséi és a kupa aljában. Ezenkívül számos adoma és pompás éleke találhatók benne. A „Pillangó” kiadóhivatala, Budapest, Teréz-körút 35. sz. Előfizetési ára egy egész évre 4 frt: Mutatószámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal.

A kert, a kertészet összes ágait magába foglaló kertészeti szaklap 21-ik száma következő tartalommal jelent meg: Konyhakertészet. Fehér Ilona: A zöldségfélék téli eltartása. Pölcz Imre: A paprika termelése. Szigethy Ödön: Védekezés a lótetű ellen a melegágyban. Gyümölcsészet. Angyal Dezső: Páros óriás köszméte. Zábor Gyula: A korhadt törzsű gyümölcsfák gyógyítása. Mautner Ödön: A fák ritkítása és bemészése. Diszkertészet. B.: A hajtattot jácintok hosszú levelei. Nietz F. X.: A gyöngyvirág. Truska Sándor: A virághagymák hajtása aszobában. Jamrich Béla: A szobai növények téli kezelése. Lugas. Liebbald Béni: A szőlővessző a szőlőoltvány üzleti szokványairól. Gép- és eszköztár. Vitályos: Ismét egy targonca. Rovartan. Jablonowsky Jozsef: Mit ér a természetes védekezési rendszer a rovarok ellen. Méhészet. Binder: Miről gyűjtenek a méhek? Tárca. Magyar Gyula: Minden-szentek ünnepe. Közelről és távolról. Hírek. Apró szak-közlemények. Szerkesztői üzenetek. Színes műmellet: Páros óriási köszméte. Fametszetek.

KÖZGAZDASÁG.

A takarmány növények fontossága.

A takarmány növények termelése az állattenyésztés, a tej gazdaság s így az egész gazdálkodás és annak jövedelmézetelére a legnagyobb jelentőségű; mert rendszeren a takarmány növények képezik a gazdaság főtámaszát, hogy úgy mondjuk életerét. A takarmány növények teszik lehetővé a gazdára nézve a marha állomány szaporítását, ami megint a nagyobb bevételeket vonja maga után. Azonban nemesak közvetlen adnak hasznát a takarmány növények a mezőgazdának, hanem indirect is, mennyiben szaporítják az istálló tárgyat s így fokozzák a talaj termelőképességét; továbbá leszállítják a talaj megművelési költségeit, miáltal a természeti erők lesznek jobban kihasználva.

Minél jobban emelkedik az egyes fajok versenyképessége a termelés terén; mennél nagyobb terhek nehezédnek a gazdasági válságok útján a gazdára; annál inkább rá van utalva a gazda arra, hogy talaja termelőképességének fenntartása mellett, a lehető legnagyobb jövedelmet producálja. Azonban, ha nem rendelkezik a termelő a szükséges trágyával, úgy akkor talajának fokozatos termelőképességét csökkenti, mely előbb-utóbb a teljes Fimerüléshez vezet, lesznek a „gazdag apák után szegény unokák”, emelkedni fog a trágya értéke, olcsóbb lesz a gabona s részben a már kiszarolt föld is.

Sajnos, de már kezdjük tapasztalni eme helytelen eljárást, mely különösen a bérlői rendszer mellett talál követésre; úgy okoskodván a bérlő, hogy azalatt az idő alatt, míg a kezemen van a föld, teremen, az utánam következővel nem törődöm. Elégé bizonyítja ezt a földművelésügyi m. kir. miniszternek a napokban megjelent 1898-évről szóló jelentése, melyekben szösz szerint ez áll: „Maga a buzatermés-eltelkintve az elemi csapások okozta károktól — oly silány volt, hogy országos átlagban katasztrális holdanként a 4—5 métermázsát is alig érte el, míg másévekben a 7. métermázsá fölért szokott lenni, sőt 1895-ben a 8-at is meghaladta!

Az okszerűen beállított vetésforgók a takarmány növények termelését okvetlen feltételezik, a mi megint maga után vonja a kapás és kereskedelmi növények termelését. Már pedig ezek termelése szintén fontos mezőgazdaságunkban annál inkább, mivel Anglia, Franciaország, Németország, és Ausztria a kereskedelmi növények termelését illetőleg, Magyarország előtt állanak. A takarmány növényeket véve irányadóul, ugyancsak a fenti államok ebben a tekintetben is megelőzik hazánkat.

A birtok megosztást veve tekintetbe. Magyarországon 2.667.808 birtokos kezén 43.477.175 katasztrális hold terület van; vagyis az egész terület 68.54%, áll művelés alatt. Ebből a szántóldre esik 43.42%, rét és legelőre 25.12%. Most vegyük a szántó-földet, melynek 15%-a ugar. És ily roppant terület egy

éven át ugar s nem hoz semmi jövedelmet, a mi nemesak az egyes birtokosra, hanem az államra is jelentékeny veszteség. Nézzük csak a mi 15%-os ugarkkal szemben hol van Ausztria 7—8, Német és Franciaország 2—3, Anglia 1—2% között mozgó ugar területével. Az 1894. évi statisztika szerint közel két millió hektárnyi terület volt 1894-ben ugarnak hagyva. Termeltek volna csak ezen ugarnek bár 1/5 részén zöldtakarmányt, egy hektárra egy számosmarhát számítva, több mint 400.000 darab lett volna abból eltartható. És mily egyszerű volna a fekete ugarból a zöld ugarba átmenni; azt természetes nem lehet kívánni, hogy a hol háromnyomásos gazdálkodás van, abból egyszerre átmenjenek a vetésforgásba, mert az már bizonyos fokú gazdasági előismeretekhez van kötve, bármilyen irányban is működjek az a gazdaság, takarmány növények termelése behozható.

És azt hiszem, hogy a gazdasági vándortanítások egyik sarkalatos pontját épen ez képezné, hogy a viszonyokhoz mérten mik azon eszközök és módok, melyekkel a hiányosabb termelési rtszorból át lehet menni a jobba; továbbá, hogy a rendelkezésre álló területen a különböző gazdasági növények milyen arányban termeltesenek. Ha ezen kérdés megoldása sikerült, akkor felvehető az egyes növények tárgyalás alá, de addig nem, mert nagyon könnyen megtörténhetne az az eset, hogy az előadó lelkés és meggyőző magyarázata után a gazdánál egy ipari vagy kereskedelmi növény termelése lépne előtérbe más fontosabb gazdasági növény rovására, mivel ennek összes termelési és értékesítési feltételeivel a magyarázat után tisztában van a termelő.

Nagyon természetes, hogy a takarmány növények termelése fokozatának is megvannak a maga nehézségei, melyeket főleg a kisbirtokos ritkán képes kár és veszély nélkül keresztül vinni, ha csak nincs annak a kellekeibe beavatva.

Mindenesetre figyelembe veendő ama körülmény, hogy okszerűen vezetett takarmány termelés által a gabona termelés megszorítása nélkül is kétszeres mennyiségű takarmányt termelhetünk, melynek feltételei a következők:

1. Ne egyetlen faj takarmány növényt termeljünk, mert egyik a nedvességet, másik a szárazságot kívánja meg jobban, s ha van mind a két igényű, akkor biztosítva vagyunk szárazság esetére is és nedvesség esetére is.
2. Jó trágyás földre és sütün vessük, mert akkor a nagy hozam mellett vékonyabb szárú is lesz s a jó-szágy szivesebben megési együttall, gyors növése elnyomja a gyomokat s így tisztítja a tajaat, a termőföldet pedig beárnyékolva, a kiszáradástól megvédi s takarítás után oly állapotban hagyja, hogy az utána következő piacnövény díszlésére biztosan számíthatunk.
3. Használjunk jó minőségű magot és a vetést mindig különböző időben eszközöljük, hogy mindig fiatal és táptúsi takarmányunk legyen.
4. Vessünk egymásután két takarmányt pl. zabos-bükkönyt utána, ha korán lekaszáljuk, vehető pohánka vagy csalamadé. Ezen eljárás feltételezi az elegendő trágya mennyiséget annál inkább, mert: „sok takarmány, sok marha; sok marha, sok trágya; sok trágya, sok gabona és végül sok gabona, sok pénz.” — mint az angol mondja: vagyis egy olyan láncolat, melyből egy tag nem maradhat el; s a ki akarja az utolsót, akarnia kell az előbbiket is.

Cs. Péterffy József.

Foulard-selyem 65 krtól

3 frt 35 krg méterenként — japáni, chinai stb. legújabb mintázatok- és színekben, valamint fekete, fehér és színes Henneberg selyem 45 krtól 14 frt 65 krg méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. Privat-fogyasztóknak postabér- és vámmentesen, valamint házhoz szállítva — mintákat pedig postafordultával küldenek. Henneberg G. selyem gyárai (cs. és k. udvari szállító) Zürichben. — Magyar levelezés. Svájcha kétszeres levelbélyeg ragasztandó. —

N y i l t - t é r .

KÉRDEZZÜK MEG A HÁZIORVOST!

Krondorfi
alkálikus természetes
savanyvíz

MINT NYALKA OLDÓ SZER

ugy magában, mint meleg tejjel vegyítve

KÖHÖGÉSNEK, REKEDTSÉGNEK, TUDÓ-

HURUTNÁL stb.

legjobb gyógyszerrel ajánlatlik.

NEHÉZBEN EMÉSZTŐ, GYOMOR-
HURUTNÁL KITŰNŐ HATÁSA VAN!

Kapható:

GYARMATI VILMOS

fűszer, csemege, bor és ásványvíz kereskedésében
ZALA-EGERSZEGEN.

Hangok a közönség köréből.

Köszönetnyilvánítás Amerikából.

Az eredeti levél másolata, illetve lefordítása magyarra.

WILHELM FERENC gyógyszerész urnak Neunkirchenben, Alsó-Ausztria.
New-York, 1898. május 18.

Igen tisztelt uram!

1895. évi november 12-én oly nagy mérvű rheumám volt, hogy kénytelen voltam ágyba feküdni. Nyolc hónapig nyugtalan az ágyat s nem voltam képes megfordulni; testem súlya 175 fontról 130 fontra szállt le, mi fényes bizonyítéka a legiszonyúbb fájdalmaknak, amiket azon években szenvedtem. Különböző gyógymódszert kísérlettem meg - nevezetesen a villamos gyógyítást, török fürdőket stb. azonban nem éreztem magamat jobban, úgy, hogy utolsó gyógykezelő orvosom azt mondta, hogy felesleges orvoslásomra újabb költséket mint a pénzt cél nélkül adom ki.

Idő multával szerencsém volt találkozni egy barátommal, aki közölte velem, hogy a rheumatismus ellen csalhatalan szer **Wilhelm-féle csusz- és köszvény elleni vértisztító thea**. Elpanaszkodtam neki siker nélküli kísérleteimem. A véletlen keze vezetett arra, hogy írjak Önnek és szívem azt sugallta, hogy van még segítő, aki betegségemből kigyógyíthat. És tapasztalást szereztem, hogy van ilyen megmentő. Szóval nem tudom kifejezni a borzasztó fájdalmakat, miket az utolsó 3 esztendőben szenvedtem. Most azonban - az ön theájá-használatánál - fájdalmaim megszűntek, s úgy érzem magam, mint egy újszülött gyermek s nincs a világon drágább kincs előttem a **Wilhelm-féle csusz és köszvény elleni vértisztító theánál**.

Legyen oly szíves és küldjön posta fordultával 12 dobozzal az ön csusz- és köszvény ellenes theájából.

Kívánok önnek minden jót és hosszú életet. Maradok kiváló tisztelettel

M. Gordon József.

Minden gyógyszerárban kapható.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
UDVARDY IGNÁC.

HIRDETÉSEK.

4971 kig.
98. sz.

Hirdetmény.

Zala-Egerszeg rend. tan. város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy a város tulajdonát képező alsó erdőn 40 darab műszakifa **1898. évi november 23-án déli előtt 9 órákor** tartandó nyilvános árverésen eladtni fog.

A vétel ár a helyszínen azonnal lefizetendő.

Zala-Egerszeg, 1898. évi november 16-án.

Botly Lajos
polgármester.

Kérje
The Continental
a Bodega Company.
világhírű spanyol és portugál
borait
Sherry
Portbor
Malaga
Madeira
Tarragona stb.
Kaphatók az összes finomabb
fűszer és esemege kereskedé-
sekben, valamint poharanként
az előkelőbb szállodák, kávéházak és vendéglőkben.
Saját fiók: Budapest
csakis: W. Kossuth Lajos és Ujvilág utca
sarkán, a Gentry Casinóval szemben

850/v. 1898. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zala-egerszegi kir. járásbíróóság V. II. 178/4 számú végzése által **Veiner és Grünbaum** cég végrehajtató javára **Svastits Benő** jelenleg budapesti lakos ellen 1108 frt tőke, ennek 1894. augusztus hó 1-től járó 6% kamatja, ugy járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le foglalt és 725 frtra becsült butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladása elrendeltetvén, ennek a helyszínen vagyis Zala Egerszegen fehérvégi korszámban leendő eszközésére **1898-ik év nov. hó 22-ik napján délelőtt 10 órája** határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zala-Egerszeg, 1898. október 29.

Nemes Sándor, kir. bir. végrehajtó.

Szőlő- és szántóföld bérbeadása.

Szivhegyen, Németh Hedvig tulajdonát képező,

4 1/2 hold területű szőlőhegy,

melyből 1 1/2 hold szőlő, 1 1/2 hold szántó-föld, 1 1/2 hold kaszáló, valamint a mellette levő egy hold szántóföld, **1898. évi november hó 24-én délelőtt 9 órakor** a helyszínen bére adatik.

Esetleges felvilágosítást alulírott nyújt.

Zala-Egerszeg, 1898. nov. 17.

Némethy Ignác.

686/v. 1898 szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zala-egerszegi kir. járásbíróóság 277 V. I. számú végzése által **Jaszojzski György** sárosdi lakos végrehajtató javára **Babai János** bonczdöföldi lakos ellen 540 frt tőke, ennek 1898. évi július hó 20-tól járó 6% kamatja, ugy járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le foglalt és 553 frtra becsült egy malom szerkezet és sertésből álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladása elrendeltetvén, ennek a helyszínen vagyis Bonczdöföldön leendő eszközésére **1898-ik év november hó 25-ik napjának délelőtt 10 órája** határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zala-Egerszegen, 1898. október 29-én.

Nemes Sándor, kir. bir. végrehajtó.

797/v. 1898. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zala-egerszegi kir. járásbíróóság V. I. 359. számú végzése által **Reisenza an Antal** budapesti lakos végrehajtató javára **Farkas János** szt. erzsébethegyi lakos ellen 63 frt 85 kr. tőke, ennek 1898. május hó 8-tól járó 6% kamatja, ugy járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság fölül foglalt és 378 frtra becsült szarvas marhák, gazdasági eszközök, esőelő gép és gabonából álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladása elrendeltetvén, ennek a helyszínen vagyis Szent-Erzsébethegyen leendő eszközésére **1898-ik év december hó 5-ik napjának délelőtt 10 órája** határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zala-Egerszeg, 1898. november 9.

Nagy Sándor, kir. bir. végrehajtó.

Máriaczei
gyomorcsépek

Ugyeni kell a vedlegyre!

nagyszerűen hatnak gyomorba jöknél, nélkülözhetlen és általános ismertetés házi- és népszerű étvágytalanság, gyomorbetegség, bűzös lehelet, fel-fujság, savanyú felbűfűgés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkaki-választás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgöres és székrekedés ellen. Hatathos gyógyszer tejfajas ellen, amely nyíben ez a gyomortól származott, gyomortülségesnél, étel- és italokkal, giliztákkal, májbajok ellen.

Említett bajoknál a Máriaczei gyomorcsépek évek óta kitűnőnek bizonyultak, amit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Központi szétküldés
gyógyszertára Bécsben a Magyar Királyhoz I. Fleischmarkt 7.

Brady Károly
Kapható minden gyógyszerárban.

Fő-raktár: **Török József** Budapest, VI. Király-u. 12.

Építkezés miatt

nagy raktáromat redukálni vagyok kénytelen, ennek következtében áraitam újból le-szállítottam.

Kiváló tisztelettel

Schütz Sándor.

Kitűnő alkalom karácsonyi bevásárlásra.

Védjegy 19. és 20. szám.

Az általános elismert, jó hírnévnek örvendő s többoldalulag kitűn-tetett sósborszesz-készítményem — kelendőségénél fogva sok után-zásnak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon címjegyeimet módosítom s arra kék nyomathatban saját házam külső alakját veszem fel, bejegyeztetvén azt egyszersmind védjegyként a budapesti iparkamaránál.

SÓSBORSZESZ

általános elismert kitűnő háziszér, különösen a *bedörzsölés* kenő-gyógyító-gyógymódnál (*massage*) igen jó hatású. Ajánlható egyszersmind foglászító szerül is, a mennyiben a *fogak fényét* elősegíti, a *foghúst erősíti* és a *száj tiszta, szagtalan* ízt nyer a szesz elpárolgása után, ugyszintén *fejmosásra* is, a *hajidegek erősítésére*, a *fejkorpa képzés megakadályozására* és annak megszüntetésére.

Egy nagy üveg ára 90, egy kis üveg ára 45 kr.

Brázay Kálmán

Budapesten, IV. ker., Múzeum-körút 23. szám.

Kapható **Zala-Egerszegen**: *Hubinsky Adolf, Gyarmati Vilmos, Weisz J. unokaöccse, Ján Ferenc, Fangler Mihály* kereskedésében.

A „Sándortelep“ Ujvidéken

azonnali szállításra **eladásra** bocsát:
 100,000 db *sima zöldoltványt* Portalison à frt 65.—
 35,000 „ *gyökeres* „ „ 105.—
 50,000 „ *sima* „ Monticolán 80.—
 15,000 „ *gyökeres* „ „ 120.—

ezzenkint; — az ojtványok angol párosítás módján készültek, *teljesen beérették, tökéletesen összeforrottak* és minden tekintetben *kifogástalanok*. — A gyökerek vagy egyes darabokban, vagy pedig, — egy méter és azon felül hosszú alanyokon, — 2, 3 és 4 hajtással egy gyökérzetben szállítatnak; — utóbbiak, négyzetben kiültetve, döntésre különösen alkalmasak. — Az ojtványok *vegyesek*, és a készlet a következő fajokat tartalmazza: kék kadarka, oportó, fehéres és piros chasselas, fehér és piros szlankamenka, piros kövidinka és olasz rizling, — mindannyi fajt *összevegyítetten* szállítva.

Ezeket kívül rendelkezik a „Sándortelep“ *faj* és *név szerint szállítható sima és gyökeres zöldoltványok*, nem különben igen szépen összeforrott erős gyökérzetű *fás oltványok* felett, portális és rupestris alanyokon, — és végre *fajtisza riparia portalis, rupestris monticola, solonis* és különféle *hybride* fajokból, még nagyobb mennyiség *sima és gyökeres* vessző is eladó.

Részletes *árjegyzéket* kívánatra mindenkinek megküld, valamint mindennemű tárgyi felvilágosítással készséggel szolgál a teleptulajdonos

Adamovich Sándor
 bornagykereskedő
 Ujvidék. Bács-Bodrog megye.

Csak védjeggyel valódi.

ALTVATER-**ALTVATER**

GESSELER-féle valódi
 ALTVATER
 NÖVENY-**LIKÖR**.
 GESSLER SIEGFRIED
 JÁN FERENC cégnél Zala-Egerszegen.

Mindenkor kaphatók:
 JÁN FERENC cégnél Zala-Egerszegen.

MINDEN SORSJEGY UTANFIZETÉS NÉLKÜL
 MIND A 6 HUZÁSON JÁTSZIK

100.000

NYEREMÉNY 20.000

AVALLALAT KÉSZPENZBEN VISSZA

EGY SORSJEGY ÁRA: IKORONA

Huzás máj 1899. január hó 4-én.
 Sorsjegyeket ajánl:
 A budapesti újságírók egyesülete, Sorsjáték kezelőség.
 Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 1. szám.

Építésszek, építőmesterek és háztulajdonosok
 figyelmébe ajánlja gyártmányát az
ELSŐ MAGYAR
„SCAGLIOLI“ építőlemez-gyár
 TATA-TÓVÁROS.

A szabadalmazott építőlemez nyaralók, lakoházak, gazdasági és gyári épületeknél vagy ezek átalakításánál kiválóan alkalmas.
 Tűz és fagymentes, teljesen száraz, mennyezetek, boltozatok, kerítésfalak, válaszfalak, kémény és szellőztető csövekhez alkalmas, gomba, fereg és salétrommentes anyag.
 Új, gyors és a legolcsóbb építkezési rendszer.
 Magyarozó füzetek és egyes anyagok árai díjtalanul küldetnek.
 SZVOBODA GYULA, építész.

Főképviseelő kerestetik.

Egy német elsőrendű, versenyképes és kiváló biztosítási intézet keres magas jutalék mellett **előkelő és kaució-képes kerületi főképviseelőt**

N.-Kanizsa és vidékére N.-Kanizsa, esetleg Z.-Egerszeg székhellyel.
 Irásbeli ajánlatok Budapest, VII. Erzsébet-körút 53. sz. I. em. 1. ajtó alá, a „Hamburgi Katonaszolgálati, kiházasítási és kárbiztosítási társulat“-hoz intézendők.

Árverési hirdetés.

Folyó évi november hó 22-én mindennemű zálogtártyák, melyek lejártak s hosszabbítva nem lettek, — elárvereztetnek.

Comin J.

Az árverési napon hosszabbítások nem eszközöltenek.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
 Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves házi szer ellenállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagzsgatásnál és meghüleséknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban kapható.
 Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbértékű utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.**
 RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

Hoff János maláta kivonat készítményei gyengéek és betegeknek.

<p style="text-align: center;">Hoff János maláta egészségi itala.</p> <p>Általános elgyengülésnél, az alhasi szervek rendellenes működésénél, meli és gyomor bántalmaknál, nemkülönben a lábodozoknál legjobban bevált és legjobb ízű erősítő szere.</p> <p>Egy palack ára 75 kr. — Öt palack bérmentve 3.75 kr.</p> <p>Tíz éve, vagy már régebb idő óta használom az Ön maláta egészségi sörét és egyéb maláta készítményeit. Ezek az egyedüli szerek, melyek feleségemnek visszaadták az egészséget. Bögér, Bécs, Hofmühlgasse.</p>	<p style="text-align: center;">Hoff János sűrített maláta kivonata.</p> <p>Tüdőbajknál, gégehurtnál, ugyanint idült köhögésnél; főleg a gyermekek légszervi szerveinek megbetegedésénél a legjobb sikerrel alkalmaztatik. Ize nagyon kellemes.</p> <p>Egy üveg ára 1 frt. — Öt üveg bérmentve 5 frt.</p> <p>Maláta kivonat készítményei valóban jó és hatásos szerek. Küldjön tehát ismét 5 üveg maláta kivonatot, 1 font maláta csokoládét és 2/2 zacskó maláta kivonat mell cukorkát. Fischer G. őrnagy, N.-Várad.</p>	<p style="text-align: center;">Hoff János maláta egészségi csokoládéja.</p> <p>Gyengeségnél, vérszegénység, idegesség, almatlanságnál, étvágytalanságnál kitünően bevált. Rendkívül jó ízű és tápláló. Gyenge gyermekek igen jó eredménnyel használják.</p> <p>Egy csomag ára 1 frt.</p> <p>Maláta csokoládéja a legkitünőbb, a mit ismerem. Ezen kellemes italt idült gyomor — illetve emésztési zavaroknál, sápkórnál és általános gyengeségnél mindenkor jó eredménnyel alkalmazom. Dr. Nicoletti orvos, Triebel.</p>	<p style="text-align: center;">Hoff János maláta-kivonat mell cukorkái.</p> <p>Köhögésnél, rekedtségnél, elnyálkásodásnál, főleg tüdőhurtnál utólerhetlen hatása. A valódi maláta mellcukorkákat emésztési zavar nélkül tetszés szerinti mennyiségben lehet használni. Egy doboz ára 10 kr., egy zacskó 30 kr.</p> <p>Csodálatos volt maláta kivonat mellcukorkáinak hatása makacs köhögésem ellen. Zeditz-Neukirch lovag, Waldenburg. Cukorkái feleségem köhögésén és asthmatikus bántalmain kitünően segítettek. Busch plébános, Weischütz.</p>
--	---	---	--

Raktár ZALA-EGERSZEGEN: Kaszter Sándor, özv. Unger Domonkosné gyógyszerértáraiban; Gyarmati Vilmos, Weisz Jónás unokaöccse, Ján Ferenc csemege és fűszerkereskedéseiben.

Magyarországi kizárólagos főraktár:
Török József gyógyszerértára Budapest, Király-utca 12.

Közlemények árjegyzékkel ingyen és bérmentve.